

høitærede Minister meente, at der ved Normeringen af Lønnen var taget Hensyn dertil, men jeg mener dog, at det paa flere Steder er Tilfældet, at man uden videre har taget Legater, som have ganske særegne Diemed, som ere bestemte til at opmuntre de dygtige Skolelærere, og som kunde tages fra den Gne og gives til andre Skolelærere i Pastoratet. Det er netop Tilfældet i mit eget Pastorat, at der er et saadant Legat fra forrige Aarhundrede, der er indført i den almindelige Skoleplan, uden at der derved er taget noget Hensyn til at forhøje Skolelærernes Løn. Jeg anerkjender vel, hvad den høitærede Indenrigsminister har sagt, og jeg har heller ikke, da jeg første Gang talte, anført, at det skulde være en udtryffeligt Bestemmelse, at de skulde have de 6 Tønder Rug og 10 Tønder Byg in natura og 25 Tønder Byg efter Capitelstarten, men at man kunde lempe sig efter Forholdene. Der staar: „Eller noget mindre“, men dette „noget mindre“ har modtaget en Fortolkning, som vel fra Folkets Side bør antages at være authentisk, idet Viborg Stænder i 1846 forklarede, at „noget mindre“ maatte hoist være 5 Tønder Byg. Men, hvor der er en Skolelærer, som kun har 15 Tønder Byg efter Capitelstarten, hvori er indbefattet ikke ubetydelige Legater, der ere givne til at opmuntre den dygtige Skolelærer, og som kunde tages fra ham, der mener jeg rigtignok, at man ikke har opfyldt Legators Villie. Jeg vilde driste mig til, netop i det Tilfælde, jeg omtalte i mit Pastorat, da jeg som Præst af den, der har funderet det, er sat til at svare for dets Uddeeling for den Domstol, for hvilken vi engang Alle skulle svare, at tage det bort, til Trods for Skoleplanen, og jeg vilde ansee det for min Pligt at gjøre det. Det var kun denne Bemærkning, jeg vilde tillade mig; jeg veed meget vel, at der i sin Tid har verferet en Strid mellem Cancelliet og et Amtsraad, angaaende Skole- og Fattiglegaters særegne Bestemmelse, og at Cancelliet dengang var af den samme Mening, som den høitærede Kultusminister idag har udtalt, men jeg troer rigtignok, at denne er urigtig. Hvor Legater ere givne i særskilte Diemed, og, hvor der er ansat en enkelt, eller enkelte Mand til at vaage

derover, der have de først og fremmest at se hen til, at Legatets Bestemmelser blive opfyldte. Jeg troer, at det Offentlige paa flere Steder har forbrudt sig imod Legators Villie.

Kirke- og Underviisningsministeren: Jeg troer ikke, at det Offentlige har begaaet den Forbrydelse, som den ærede Taler sigter det for. Anordningen siger ikke, at Skolelærerne skulle have en bestemt Løn foruden det, der er gjort for dem ved Legater; men, at man til at staffe dem den bestemte Løn først skal anvende alle de Midler, som ellers haves til Raadighed, og, hvad der mangler, skal lignes paa Communen. Det er en aldeles urigtig, og mig næsten uforklarlig, Opfattelse af Skoleloven, at der nødvendigviis skal lignes et saadant Quantum Rug og Byg, eller Betalingen derfor, som Skolelæreren skal have, paa Communen; thi den Løn, han skal have, skal jo kun lignes paa Communen, forsaavidt der ikke haves andre Midler til at udrede den af. Det forholder sig saaledes, som jeg har sagt, at naar der har været Legater, som have gjort det lettere at staffe Skolelæreren en saa god Løn, som han efter Anordningen kunde vente, saa er man, ved at bestemme Lønnen, gaaet videre, end man ellers vilde have gjort. Mange Skolelærere, som ellers vilde have faaet mindre end det Ordinaire, have faaet det Ordinaire, og Adskillige have derved faaet over det Ordinaire. Det kan gjerne være, at den ærede Taler har seet Skoleplaner, hvor disse Legater uden videre ere opførte som en Deel af de Midler, man havde til at staffe Lønnen, og disse Planer have været meget rigtige; thi saaledes var det netop, at Lønnen, i Dverensstemmelse med Anordningen, skulde udredes. Det kan gjerne være, at den ærede Taler har set i, at der undertiden efter de givne Forhold var Grund til endnu at forøge Lønnen ved Ligning paa Communen; det tvivler jeg ikke om, thi det kan jo gjerne være muligt, at man paa sine Steder er gaaet saa vidt i de Fordringer, Regjerungen kunde gjøre til Communerne, som man maaskee kunde. Jeg veed meget godt, at der er et Amtsraad, som har yttret den Mening, at man burde lade Skolelæreren, foruden den normerede Løn, beholde det, som var givet der-